

IKS loven – forslag til endringer

8 · TORSDAG 29. JANUAR 2015

EU-krav vil gi dyrere drift av IKS

Hvis interkommunale selskaper skal tilpasses EU-lovgivning, får de **DYRERE LÅN** og kan gå konkurs. Kommune-Norge er skeptisk.

Forslag til endringer i lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) betyr skam som et sekk på luring til Kommune-Norge, og som har skapt en del døpsti i kommunene og IKS.

Om lag 240 interkommunale selskaper driver med merkadsmatte tjenester og vil bli berørt av en eventuell regelendring. Høringsbrevet er 5. februar. KS skriver på høringsmøte ut, med retningsting gir av hovedstyret sitt ut.

Kommunale departementet har lenge vært i dialog med ESA om de interkommunale selskaper. Problemet for EU er at IKS er i praksis har kommunal garanti og ikke kan gå konkurs. Det gir dem en fordel framfor private selskaper, og vil kunne konkurrere uferdige, fordi slike selskaper kan låne penger til lavere rente enn andre. Departementet skriver i høringsbrevet:

«Endringer som gjennomfører forskjellige midler tilpasset enkelte selskaper/foretak framfor andre, kan ringjøre konkurransevilkårene uferdige etter EKS-artikkel 107(1) og (2), og er i uensrettelse med, med mindre støtte er medtatt av ESA og politikere.»

– Ikke relevant for de fleste
Hovedstyret i KS er skeptisk av at nødvendig tilpassing til EUs regelverk må sikre at de klare fordelene for kommunene ved å kunne organisere felles utfordringer gjennom IKS blir beholde, sier KS-direktør Helge Skjelt.

En betydelig del av dagens IKS er et knyttet til ulike økonomisk aktivitet, hvor de hensikten til konkurransevordende tjenester som legger bak forslag til lovendring ikke er relevante. Vi oppretter høringsvar i tråd med det, sier Skjelt.

Han mener at det å forandre IKS-loven for de selskaper som driver med oppgaver der kommunene har monopol, er lite

BEHOLD FORDELINGEN
KS er opptatt av at en nødvendig tilpassing til EUs regelverk må sikre at de klare fordelene for kommunene ved å kunne organisere felles utfordringer gjennom IKS blir beholdt.

til forslagene om å endre IKS-lovgivningen.

Ordfører Bjørn Idberg (H) sier det er to momenter kommunestyret var opptatt av:

- Når IKS blir å betrakte som et normalt AS, er det da noe vi vil opprette IKS? Forhåpentlig på de to organisasjonsformene blir så fremt.
- IKS-ene kan som kommuner ikke gå konkurs, og har derfor gunstig renter på lån. Hvis de skal ut på det private markedet blir låsene sure 1-3 prosentpoeng dyrere. Dette stiller dem på like utgifter for selskapsneide, hvis IKS-er driver innen et selvstøttmarked. Er det et egenkapital vil utgjøre også gi andre utgifter.

Mange var også inne på at Norge som ikke-medlem av EUs beste om EU-massivt ansvar vil tilpasse seg. Vi trenger ikke svekke alt som kommer fra den kanten bitt, var det flere som sa i debatten.

Partiet Sørst var også opptatt av at endringene av IKS vil utsette alle barns vane lærer skritt i retning av en privatisering.

«Vi vurderer denne endringen til å være en god sak, og de spesielt utvalgte selskaper, og de spesielt utvalgte selskaper, vil være berørt som skal ikke deponert, og vi tror ved at det må være nye større delområder selskaper blir et AS, sier Idberg.

Asim kommune er en av de andre som har avlagt høringsuttalelse så langt. I vedlaget fra kommunestyret heter det at kommunen ser behovet for å endre loven. Men forslaget om forrangig egenkapital vil kunne medføre økte kommunale utgifter, og kommunen kan bli berørt berørt uttalt for ikke å dekke dette punktet godt nok.

Første kommunestemme denne endringene.

«Det er naturlig at det skal være knyttet til risiko til investeringer og utgifter. Det er logisk grunn til å foreta tiltak til foretakshandling interkommunale selskaper med selskapskap på dette punktet, sier det i høringsuttalelsen.

– Ønsker profesjonalisering
Professor ved Handelshøyskolen BI, Tore Hiltner, tror det ligger et ønske om større profesjonalisering bak endringen. Den mest vil det gjøre kommunene mindre økonomisk sikre.

«Det vil beskytte kommunekassa gjennom å gjøre selskaperne mer ansvarlige og styresakene mer ansvarlige, sier Hiltner i høringsuttalelsen.

TORE HILTNER, TOLLSTADEN 500 27 040
OLE PETTER HILTNER, 500 27 040
ole.petter@konvassal-rapport.no

Den internasjonale møtet og handelskammeren Grine Woche samler hvert år politikere og næringslivet fra en rekke land – inkludert norske ordførere.

Kritiserer Berlin-tur
Ordfører i Asim, Thor Halden (H), er kritisk til at en rekke ordførere sin ene dro til den store møtet og handelskammeren Grine Woche i Berlin.

«Jeg fikk ikke mye ut av møtet med lokale mest og relasjonsdusener fra Asim, Halden og Sjøndberg. Jeg prøvde dette møtet sammen en tur til massen i Berlin. I tillegg kostet turen penger, sier han til avisa Stordalene.

«Vi må vurdere om hva pengene skal brukes på. For eksempel kommer jeg ikke til å dra på ELPs årskonferanse på Island, supplerer Skjelt.

Asim av 14 inviterte ordførere til møtet i Berlin. Organisasjonen Guldsmeden Østfold organiserer det hele, kommunene betalte 5.000 kroner per deltaker.

Til tross for tryk. Hiltner er en nær og landskapskammeret. Jeg fikk knyttet nettverk som kanskje kan brukes senere, sier ordførere og regionrådsleder Kjersti Nyhne (H) til avisa.

Søskenskap om ordførervarp
I Skam kan det bli en familie-lyst om ordførervarp. Helge Arnes Sør-Trøndelag har Øystein Wigen blitt spurt av nominasjonskomiteen om å toppet Sør-Trøndelag til valg, etter som ordførere Jon P. Steady har

IKS-lova

- Er laga for selskap med meir enn ein eigar, og der alle deltakarane er kommunar, fylkeskommunar eller interkommunale selskap
- *§ 3.Deltakeransvar*
Den enkelte deltakar heftar ubegrensa for ein prosent- eller brøkdel av selskapet sine forpliktelsar.
- IKS kan ikkje gå konkurs - § 23 - det same gjeld eigarane
- IKS kan låna til same vilkår som ein kommune

Forslag frå departementet

- Endre IKS loven (§ 3)– frå ubegrensa ansvar til eit begrensa deltakaransvar (slik som i eit AS)
 - IKS lovens konkursforbud - § 23 vert også oppheva
 - Krav til eigenkapital, utbytte og innskottskapital
 - For å verna kreditorar i og med at selskapet kan gå konkurs

Grunngjeving

- Dagens IKS-lov kan vera i strid med EØS- reglane om offentleg støtte
 - Dette gjeld på område der IKS driv marknadsretta verksemd – konkurranse med det private
 - Viser til spørsmål frå ESA i 2004 – påfølgjande dialog og krav til endring i statsføretakslova
 - Var også varsla endringar i IKS-lova i (2005/2006)
- Også eit mål å sikra like konkurransevilkår mellom offentlege og private aktørar

Konsekvensar av forslaget

- Kommunalbanken kan ikkje gje lån til eit IKS med eit avgrensa ansvar
 - Dyrare lån
 - Ei mogleg løysing er at kommunestyra gjer vedtak om garanti for kvart einskild lån som IKS tek opp
- Krav til eigenkapital i selskapet
 - Ikkje utreda kva pensjonsforpliktingane vil ha å seia

IKS

- Dei fleste IKS driv ikkje marknadsretta verksemd
 - Lovpålagte oppgåver (renovasjon)
 - Eigenregi – tenester for eigarane av IKS
 - IKS i strid med offentleg støtte – lite problem
- Døme på tilfelle som ikkje er marknadsretta verksemd (ikkje økonomisk aktivitet)
 - Helse- og omsorgstenester som bygger på eit solidaritetsprinsipp
 - Undervisning og grunnleggande opplæring
 - Idrett og kultur
 - Avfall og renovasjon
 - Brannvesen

- Eit IKS er eit godt reiskap for kommunane til å bygge opp offentleg infrastruktur – i fellesskap
- Forslaget – gjer at det vert dyrare med eit IKS enn om kvar einskild kommune gjer det
- Sjølv med endring i kommunestruktur vil det sannsynlegvis vera trong for IKS

- KS Bedrift er fornøyd med at departementet fortsatt vurderer IKS som ei god selskapsform for kommuner, der rammene for eigarstyring er bygd inn i sjølve lova.
- KS Bedrift ser at det er nødvendig med nokre tilpasningar i IKS-lova, men at den valte løysinga ikkje er den beste
- KS Bedrift meiner det er unødvendig med så omfattande endringar fordi svært mange av dei berørte selskapa ikkje driv økonomisk aktivitet
- Alternativ – til forslaget og som KS Bedrift ber om:
 - Enten at IKS-lova vert reservert for selskap som ikkje driv økonomisk aktivitet, og at den delen som driv økonomisk aktivitet vert skilt ut i AS.
 - Eller innfører et skille i IKS loven for selskaper med økonomisk aktivitet og selskaper som ikke driver økonomisk aktivitet («to-spors system»).